

Piotr Łopatkiewicz
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. Stanisław Pigoń w Krośnie

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko: Piotr Łopatkiewicz

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe:

1990 – magister historii sztuki, Instytut Historii Sztuki, Wydział Filozoficzno-Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, na podstawie pracy magisterskiej: *Małopolska rzeźba drewniana 1320-1380*, przygotowanej w Instytucie Historii Sztuki pod kierunkiem prof. dra hab. Jerzego Gadomskiego¹.

2004 – doktor nauk humanistycznych w zakresie nauk o sztuce, Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, tytuł dysertacji: *Malarstwo w Krośnie w pierwszej połowie XVI wieku*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dra hab. Jerzego Gadomskiego (recenzenci: prof. dr hab. Jan Harasimowicz, prof. dr hab. Ewa Śnieżyńska-Stolotowa). Dysertacja została opublikowana w całości w roku 2007 (zał. 3, II-B poz. 4).

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych:

- od 1 lipca 1990 zostałem zatrudniony na stanowisku asystenta konserwatorskiego w Biurze Badań i Dokumentacji Zabytków w Krośnie, zaś po przekształceniu tej instytucji w urząd administracji rządowej, przeszedłem wszystkie szczeble kariery (od inspektora do starszego inspektora wojewódzkiego) wpięrow Państwowej Służbie Ochrony Zabytków Oddziale Wojewódzkim w Krośnie, następnie (od 1 stycznia 1999 roku do 31 lipca 2005 roku) Podkarpackim Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków – Delegaturze w Krośnie.

- od 1 października 2003 do chwili obecnej, zatrudniony w Zakładzie Turystyki i Rekreacji Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigoń w Krośnie (od 1.10.2003 na stanowisku asystenta, od 1.10. 2004 na stanowisku wykładowcy, od 1.10. 2009 na stanowisku starszego wykładowcy). PWSZ w Krośnie jest obecnie podstawowym i jedynym miejscem mojej pracy.

- od 1 grudnia 2005 roku do 30 września 2017, zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Socjologii i Badań Kulturowych na Wydziale Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Za całokształt działalności naukowej, na wniosek Rektora PWSZ w Krośnie, zgodnie z postanowieniem Prezydenta RP z dnia 21 września 2009 roku, odznaczony **Braźowym Krzyżem Zasługi**.

Za zasługi w działalności na rzecz rozwoju nauki, na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zgodnie z postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 marca 2015, odznaczony **Srebrnym Krzyżem Zasługi**.

¹ Jeden z fragmentów pracy, dotyczący ujawnionej przeze mnie rzeźby drewnianej, opublikowałem już podczas studiów, por. P. Łopatkiewicz, *Czternastowieczna Pieta z Łęka Strzyżowskich*, „Biuletyn Historii Sztuki”, (51), 1989, nr 1, s. 65-69.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2016 r. poz. 882 ze zm. w Dz. U. z 2016 r. poz. 1311.):

A. Tytuł osiągnięcia naukowego:

Studia nad problematyką Hodegetrii Krakowskich w małopolskim malarstwie tablicowym późnego średniowiecza

(26 tekstów – stanowiących wyodrębnione części w dwóch tomach prac zbiorowych – będących indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego – oraz 1 artykuł w czasopiśmie)

B. Publikacje autorskie wchodzące w skład osiągnięcia naukowego:

1. P. Łopatkiewicz, *Hodegetrie Krakowskie okresu dojrzałego około 1450-1490*. *Cracovian Hodegetria of the Middle Period, ca 1450-1490*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490*. Praca zbiorowa pod red. Małgorzaty Schuster-Gawłowskiej i Marty Lempart-Geratowskiej, Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Kraków 2017, s. 17-31.
2. P. Łopatkiewicz, *Hebdów (ze Starego Brzeska)*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490...*, s. 142-146.
3. P. Łopatkiewicz, *Staszówka*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490...*, s. 152-155.
4. P. Łopatkiewicz, *Przemysł (z Łęczyn)*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490...*, s. 178-182.
5. P. Łopatkiewicz, *Moszczenica*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490...*, s. 210-213.
6. P. Łopatkiewicz, *Załęże*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490...*, s. 256-259.
7. P. Łopatkiewicz, *Skalnik*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490...*, s. 276-279.
8. P. Łopatkiewicz, *Hodegetrie Krakowskie schyłku średniowiecza 1490-1550*. *Cracovian Hodegetria at the end of the Middle ages: 1490-1550*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550*. Praca zbiorowa pod red. Małgorzaty Schuster-Gawłowskiej Marty Lempart-Geratowskiej, Piotra Łopatkiewicza, Małgorzaty Nowalińskiej i Anny Sękowskiej, Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Kraków 2018, s. 17-41, ISBN 978-83-949847-9-3
9. P. Łopatkiewicz, *Stara Błotnica*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 118-123
10. P. Łopatkiewicz, *Czulice*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s.124-127.
11. P. Łopatkiewicz, *Czudec*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s.128-132.
12. P. Łopatkiewicz, *Krosno*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 202-207.
13. P. Łopatkiewicz, *Warszawa, Muzeum Narodowe*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 208-211.
14. P. Łopatkiewicz, *Kielce, kaplica Pałacu Biskupiego*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 212-215.
15. P. Łopatkiewicz, J. Gadomski, *Opole (z Piekar Śląskich)*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 226-231.
16. P. Łopatkiewicz, J. Gadomski, *Kraków (z Wieliczki)*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 232-237.
17. P. Łopatkiewicz, J. Gadomski, *Brdów*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 238-245.
18. P. Łopatkiewicz, *Inwałd*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 252-257.
19. P. Łopatkiewicz, *Beszowa*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 270-275.
20. P. Łopatkiewicz, *Ostrowce*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 276-281.
21. P. Łopatkiewicz, H. Małkiewiczówna, *Krzepice*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 282-287.

22. P. Łopatkiewicz, *Skrzyńsko*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 288-293.
23. P. Łopatkiewicz, *Bolmin*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 294-299.
24. P. Łopatkiewicz, *Bukówno*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 300-305.
25. P. Łopatkiewicz, *Lwów (z Jazłowca)*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 306-311.
26. P. Łopatkiewicz, *Plaza*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1490-1550...*, s. 312-318.
27. P. Łopatkiewicz, *Cracovian Hodegetria 1400-1550. The Phenomenon of Repeatability of Iconographic Types in Late-Medieval Panel Painting*, „*Quaestiones Medii Aevi Novae*”, vol. 23, Societas Vistulana – Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2018, s. 321-343, ISSN 1427-4418.

C. Omówienie celu naukowego ww. prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania:

Sztuka średniowieczna Małopolski jest głównym nurtem moich zainteresowań badawczych, konsekwentnie rozwijanych od czasu ukończenia studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim. Bardzo ważnym aspektem badań w tym zakresie, zainicjowanych już w roku 1991, stało się malarstwo tablicowe, zwłaszcza obrazy Matki Boskiej z Dzieciątkiem, utrzymane w typie Hodegetrii, wciąż jeszcze (choć całkowicie bezpodstawnie) określane mianem Matki Boskiej Piekarskiej. Obrazy tego typu, przedstawiające ujętą w różnych typach półpostać Matki Boskiej z Dzieciątkiem, w okresie średniowiecza należały do najczęściej spotykanych przedmiotów kultu. Na ziemiach polskich, w czasach pierwszych Jagiellonów, sławę największą uzyskała Hodegetria przechowywana w klasztorze na Jasnej Górze, której kult osiągnął z czasem pozycję o państwowym znaczeniu. Nieco wcześniej, gdyż już od początku XV w., rozwinął się (jak można sądzić dość spontanicznie) kult Matki Boskiej Krakowskiej. Powstałych w tym stuleciu Hodegetrii Krakowskich, przechowywanych w kościołach na terenie diecezji krakowskiej, znamy już dziś co najmniej pięćdziesiąt. Z pierwszej połowy XVI stulecia zachowało się kolejnych trzydzieści tablic tego typu, co stanowi o swoistym fenomenie zarówno w wymiarze ilościowym, artystycznym, jak i kultowym.

Powielanie obrazów maryjnych, było w krajach średniowiecznej Europy praktyką dość częstą. Były to jednak na ogół przedsięwzięcia krótkotrwałe, o lokalnym zasięgu, a serie powtórzeń nie przekroczyły kilku lub kilkunastu egzemplarzy. Na tle tym działania związane z zainicjowaniem serii krakowskiej, uznać należy za nie posiadające w Europie precedensu (**zał. 3, I-B, poz. 27, s. 322**). Nie sposób bowiem znaleźć akcji dorównującej krakowskiej, zarówno gdy idzie o liczbę powtórzeń, jak i czasu trwania (powielanie wzoru kontynuowane jest do czasów współczesnych).

Obecnie coraz bardziej prawdopodobne wydaje się, że kluczem do wyjaśnienia tego zagadnienia może być apotropaiczna funkcja wizerunków. Źródłem takiej interpretacji jest integralnie związany z samymi obrazami, incipit antyfony: *Regina coeli*.... Według legendy podanej przez Wilhelma Duranda, gdy w czasach Grzegorza I Wielkiego Rzym nawiedziła groźna epidemia – papież zarządził błagalną procesję z obrazem Matki Boskiej. Wówczas przy obrazie pojawić się mieli aniołowie, którzy zaintonowali hymn: *Regina coeli*.... W konsekwencji tego zdarzenia epidemia została podobno zażegnana. Jest zatem kwestią wysoce prawdopodobną, że to właśnie w Hodegetriach Krakowskich po raz pierwszy doszło w malarstwie na ziemiach polskich do połączenia tekstu antyfony: *Regina coeli*... z wizerunkiem Matki Boskiej. Napis ten, pojawiający się w otoku nimbu lub na ramie obrazu, od początku stanowił najpewniej składnik krakowskiego typu ikonograficznego. Podstawą przypuszczeń o związku Hodegetrii Krakowskich z przekazem Duranda, podkreślającym ochronną moc obrazów wobec klęsk moru, jest przede wszystkim skala zjawiska, niezwykle liczba obrazów, powszechne ich występowanie na obszarze diecezji krakowskiej, jak również

długotrwałe powielanie niezmiennego typu ikonograficznego (zał. 3, I-B, poz. 27, s. 333-334).

Jednym z pierwszych moich dokonań badawczych, w okresie kiedy rozpoczynałem pracę w krośnieńskiej służbie konserwatorskiej, było ujawnienie w roku 1991 (następnie zainspirowanie badań konserwatorskich i konserwacji) obrazu z kościoła w Sławęcinnie – jednego z najwcześniejszych przykładów Hodegetrii Krakowskich o wyjątkowych walorach artystycznych². Niedługo później byłem inicjatorem badań i konserwacji nieco młodszych tablic tego typu z Załęża i Krosna³ (zał. 3, I-B, poz. 6, 12), w końcu także przygotowałem studium naukowo-historyczne znanego już wcześniej obrazu w Skalniku (zał. 3, I-B, poz. 7, zał. 3, II-B poz. 2) oraz dokumentację naukowo-historyczną tablicy w Beszowej (zał. 3, III-M, poz. 8).

Problematyka Hodegetrii Krakowskich od 1975 roku była jednym z istotnych nurtów badawczych prof. dr hab. Jerzego Gadomskiego w Instytucie Historii Sztuki UJ i prof. Małgorzaty Schuster-Gawłowskiej na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki ASP im. Jana Matejki w Krakowie. Moja wieloletnia współpraca z prof. Gadomskim i prof. Schuster-Gawłowską, umożliwiła mi systematyczne zapoznawanie się z wynikami badań prowadzonych w tym zakresie, dzięki którym (tylko w okresie ostatniego ćwierćwiecza) liczba znanych średniowiecznych obrazów Hodegetrii, wzrosła z około trzydziestu do blisko osiemdziesięciu. Współpraca ta była dla mnie z jednej strony bezcenną możliwością zbierania i wymiany doświadczeń, z drugiej umożliwiła mi wykorzystanie mojej wiedzy zdobytej podczas wieloletniej pracy terenowej, systematycznie poszerzanej między innymi przez publikację źródeł z zakresu historiografii artystycznej południowej Małopolski⁴. W taki to sposób z osoby korzystającej z dorobku swoich akademickich mistrzów, w dość krótkim czasie stałem na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki cenionym współpracownikiem i konsultantem.

To właśnie mój wieloletni (choć całkowicie nieformalny) udział w pracach zespołu przygotowującego korpus Hodegetrii Krakowskich zdecydował, iż tuż przed swoją śmiercią, wiosną 2015 roku, prof. dr hab. Jerzy Gadomski – inicjator projektu naukowego: *Fenomen powtarzalności typu ikonograficznego w malarstwie na przykładzie Hodegetrii małopolskiej z lat 1400-1600*, wskazał mnie jako „kontynuatora swojego dzieła”⁵.

Ostatecznie i formalnie wszedłem w skład zespołu redakcyjnego pracującego nad korpusem Hodegetrii Krakowskich (w lipcu 2016 roku). Stało się to bezpośrednio po śmierci Heleny Małkiewiczówny, kiedy prace nad przygotowaniem drugiego tomu korpusu, obejmującego Hodegetrie z lat 1450-1490 były już zaawansowane. Odejście prof. Gadomskiego i Heleny Małkiewiczówny, spowodowało, iż obok konserwatorów malarstwa stałem się w tym zespole jedynym historykiem sztuki. Pierwszym moim przedsięwzięciem było podjęcie trudnego zadania zredagowania syntetycznego tekstu, obrazującego rozwój Hodegetrii Krakowskich w okresie największej „ofensywy produkcyjnej, która miała miejsce w latach 1450-1490 (zał.

² P. Łopatkiewicz, *Gotycki obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem ze Sławęcina*, [w:] *Wizerunki Maryjne w diecezji przemyskiej i rzeszowskiej*, z. 2, pod red. I. Sapetowej, Rzeszów 1995, s. 5-12.

³ Wyniki tych odkryć zaprezentowałem w artykule: P. Łopatkiewicz, *Prace konserwatorskie w województwie krośnieńskim w latach 1991-1994*, „Ochrona Zabytków” 1996, nr 1, s. 207-215, przede wszystkim jednak w obszernej publikacji książkowej: P. Łopatkiewicz, *Zabytki plastyki gotyckiej województwa krośnieńskiego. Rzeźba drewniana. Malarstwo tablicowe*, Krosno 1996, s. 53-63, 111-112, kat. poz. 69-72.

⁴ To między innymi znajomość not terenowych Stanisława Tomkowicza pozwoliła mi ustalić, iż destrukta obrazu przechowywany w Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyśle, tożsamy jest z Hodegetrią odnotowaną przez krakowskiego uczonego, jeszcze w końcu wieku XIX, w dzwonnicy kościoła w Łężynach w jasielskim, por. *Stanisława Tomkowicza Inwentarz zabytków powiatu jasielskiego. Z rękopisów Autora wydali i własnymi komentarzami opatrzyli Piotr i Tadeusz Łopatkiewiczowie*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2001, s. 53 (zał. 3, I-B, poz. 4).

⁵ Pisze o tym Kierownik projektu: dr hab. M. Lempart-Geratowska, *Wstęp*, [w:] *Hodegetrie Krakowskie 1450-1490...*, s. 14.

3, I-B, poz. 1, s. 17-31). Głównym osiągnięciem badawczym tej publikacji, prezentującej łącznie 37 obrazów tablicowych, stało się podjęcie próby wyselekcjonowania spośród tego silnie zróżnicowanego zespołu trzech grup o wyraźnie odrębnych cechach warsztatowych. Zabieg ten pozwolił wykazać, iż drugiej połowie wieku XV działały w Krakowie co najmniej trzy pracownie malarskie, specjalizujące się w wytwarzaniu zarówno pojedynczych obrazów Hodegetrii, jak i nastaw ołtarzowych z wizerunkami Hodegetrii w części środkowej⁶. Tym anonimowym kierownikom pracowni malarskich, w pracy nadano określenia zastępcze: Warsztat „Mistrza Matki Boskiej z Kociny”; Warsztat „Mistrza Matki Boskiej z Wojkowic Kościelnych” i Warsztat „Mistrza Matki Boskiej z kościoła św. Marka w Krakowie” (**zał. 3, I-B, poz. 1, s. 24-29**). Ważnym osiągnięciem badawczym, bazującym na zbudowanej siatce wzajemnych zależności między obrazami wchodzącymi w skład poszczególnych grup warsztatowych (a co zatem idzie ustalenia względnej chronologii poszczególnych tablic) było również wskazanie przybliżonych ram czasowych działalności wskazanych pracowni malarskich, które zamykają się na ogół w trzydziestoleciu 1450-1480.

Niebagatelną wartość naukową posiada tu także ustalenie, iż Warsztat „Mistrza Matki Boskiej z Wojkowic Kościelnych”, być może jako pierwsza pracownia w tej części Europy, rozpoczął stosowanie szablonu do powielania figuralnych kompozycji malarskich. Konsekwencją tego (co próbuję wykazać) było ujednolicenie wymiarów oraz kształtu i typu kompozycji. Jak staram się jednak dowodzić wprowadzenie szablonu przez „Mistrza Wojkowickiego” nie było jednak powodowane wyłącznie zamiarem wiernego naśladownictwa (być może zaginionego już wówczas) pierwowzoru, lecz przede wszystkim chęcią uproszczenia i przyspieszenia samego procesu malarskiego, zwłaszcza w jego technologicznym wymiarze. Konstatacja ta istotnie wzmacnia tezę o licznych zamówieniach realizowanych przez tę pracownię krakowską, których adresatem były parafie położone już na terenie całej diecezji krakowskiej. Konsekwencją stale rosnącego zapotrzebowania na obrazy Hodegetrii stała się najpewniej wąska specjalizacja tego warsztatu, nastawiona głównie na masowe ich wytwarzanie (**zał. 3, I-B, poz. 1, s. 26**).

Nie mniej istotne znaczenie posiadają rozważania nad działalnością drugiej krakowskiej pracowni specjalizującej się w wytwarzaniu obrazów Hodegetrii – Warsztatu „Mistrza Matki Boskiej z kościoła św. Marka w Krakowie”, również konsekwentnie wykorzystującej szablony. To właśnie w tej pracowni, z której wyszło co najmniej 13 zachowanych obecnie obrazów, około 1470 roku zainicjowano pierwsze istotne modyfikacje – niezmiennego dotąd i dość wiernie powielanego – typu ikonograficznego. Jak udało mi się wykazać, spośród uchwytnych cech nowatorskich najistotniejsze znaczenie posiada motyw pochylecia główki Dzieciątka ku Marii, co podkreśla ukośny układ Jego szyi i mocniejsze niż dotąd wysunięcie lewej, błogosławiącej dłoni, która w następstwie zaczyna sięgać obszycia sukni Matki. Ten zabieg kompozycyjny spowodował, iż na skutek zbliżenia głów nimby nie tylko zaczęły stykać się ze sobą, lecz wyraźnie zachodzić na siebie. Modyfikacje wprowadzone na przełomie 3. i 4. ćw. stulecia XV w krakowskiej pracowni „Mistrza Matki Boskiej z kościoła św. Marka”, wypracowały nowy (odtąd już bazowy) kanon przedstawienia Hodegetrii Krakowskiej, który bez większych zmian powielany będzie – z dość dużą konsekwencją – w głąb XVI, XVII a nawet XVIII stulecia.

Moim istotnym wkładem w przygotowanie II tomu korpusu Hodegetrii Krakowskich było opracowanie sześciu odrębnych monografii obrazów krakowskiego typu, pochodzących

⁶ Analiza zachowanych – choć niezwykle rzadko – oryginalnych ram obrazów, pozwala stwierdzić, iż każdorazowo wyposażono je w gniazda do mocowania zawiasów ruchomych skrzydeł. Wprawdzie kompletnie zachowany tryptyk z Hodegetrią w części środkowej, zachował się jedynie w Trzemesni, to jednak podniesiona kwestia pozwala sądzić, że zdecydowana większość zdekompletowanych dziś i pozbawionych pierwotnych ram tablic, wchodziła w skład – na ogół niewielkich rozmiarów – retabulów ołtarzowych.

z Hebdowa (pierwotnie w Starym Brzesku), Staszówki (spalonego w roku 1915), Przemysłu (pierwotnie w Łęczynach), Moszczenicy, Załęża i Skalnika (**zał. 3, I-B, poz. 2-7**). W tych monograficznych studiach dużą wagę przywiązywałem do szczegółowej analizy źródeł archiwalnych, dokumentujących niekiedy dynamiczne zjawiska zarówno inicjowania jak i wygaszania kultu poszczególnych obrazów, zachowanych w kościołach parafialnych, wchodzących niegdyś w skład diecezji krakowskiej. Ważnym etapem przygotowania kolejnych monografii, było każdorazowo szczegółowe zapoznanie się z dostępnymi wynikami badań konserwatorskich, w celu właściwego wyselekcjonowania cech pierwotnych, świadczących o ewentualnej przynależności warsztatowej i przybliżonym czasie powstania wizerunku. Na skutek niejednokrotnie drastycznych przemian kompozycji (**zał. 3, I-B, poz. 4, 5, 6**), zadanie to napotykało niekiedy na niemałe trudności. W opracowaniach tych starałem się podejmować także zagadnienia fundatorskie, stąd w kilku przypadkach wąski krąg potencjalnych fundatorów obrazów udało się znacząco uściślić (**zał. 3, I-B, poz. 2, s. 146, poz. 7, s. 279**).

Kontynuując prace badawcze, zmierzające do przygotowania korpusu Hodegetrii Krakowskich z okresu późnego średniowiecza, rok 2017 poświęciłem na przygotowanie znaczącej części materiałów do tomu III, obejmującego obrazy powstałe w latach 1490-1550 (**zał. 3, I-B, poz. 9-26**). Przełom XV i XVI stulecia nie przyniósł istotnych przemian w procesie wytwarzania Hodegetrii Krakowskich. Co niezwykle ważne wciąż używane były szablony, powielające typ przedstawienia skrytyzowany zasadniczo na przełomie 3. i 4. ćw. wieku XV. W dalszym ciągu (choć w bardziej ograniczonym zakresie) funkcjonowały wówczas w Krakowie pracownie specjalizujące się w malowaniu obrazów krakowskiego typu. To jednak w tym czasie wprowadzone zostały nowe sposoby zdobienia tła. Dawne tła gładkie, zdobione techniką puncowania i radełkowania, zastępować zaczyna dekoracja roślinna lub geometryczna, żłobiona w zaprawie kredowej, wykonana techniką reliefową. Bardzo istotną modyfikacją ikonograficzną w tym czasie stanie się również owoc w prawej dłoni Marii, wyraźnie osłabiający wymowę gestu, którym pierwotnie było wyłącznie wskazywanie na Dzieciątka (**zał. 3, I-B, poz. 8, s. 26-27**). Jednym z najwcześniejszych przykładów tego typu stał się powstały około 1490 roku obraz z Piekar Śląskich, obecnie w Opolu (**zał. 3, I-B, poz. 15**).

Odrębnym podjętym przeze mnie zagadnieniem, które wywrzeć mogło pewien wpływ na wytwarzanie obrazów Hodegetrii Krakowskich, było zwrócenie uwagi na coraz silniejszą pozycję obrazu jasnogórskiego. Sytuacja ta nie znalazła wprawdzie (co najmniej do końca XVI stulecia) przełożenia na próby jego kopiowania, nie pozostała jednak – jak się zdaje – obojętna dla fundatorskiego środowiska Krakowa i diecezji krakowskiej. Dowodem tego mogą być nieśmiało ikonograficzne modyfikacje wizerunków krakowskiego typu, przejawiające się niekiedy: poziomym układem Ewangeliarza trzymanego w lewej dłoni Dzieciątka, nierzadko również diagonalnym (a nie jak wcześniej poziomym) układem prawej dłoni Marii, w końcu próbami umieszczania na Jej głowie otwartej korony (**zał. 3, I-B, poz. 8, s. 19**).

Inną podjętą przeze mnie kwestią było zwrócenie uwagi na wyraźne ilościowe zahamowanie (zwłaszcza w miastach) masowego dotąd zjawiska zamawiania obrazów krakowskiego typu. Pewien wpływ na tę sytuację, poczynając od lat dwudziestych XVI wieku, wywrzeć mogły zarówno niepokoje religijne, jak i docierające do naszego kraju traktaty antyobrazowe (**zał. 3, I-B, poz. 8, s. 19-20**).

Analizę 29 rozpoznanych kompozycji, powstałych w latach 1490-1550, zakończyłem próbą wyodrębnienia trzech zespołów indywidualnych cech warsztatowych (przy czym w dwóch przypadkach zespoły te utożsamiać można z elementami indywidualnej maniery „Mistrza”). Ustalenia powyższe skłaniają do wniosku, iż w wytwarzaniu nastaw ołtarzowych z obrazami

Hodegetrii w części środkowej (niezwykle rzadko zaś pojedynczych obrazów Hodegetrii) specjalizowały się wówczas w Krakowie trzy pracownie, dla których przyjęto zastępcze określenia: Warsztatu „Mistrza Matki Boskiej z Czulic”, Warsztatu „Mistrza Matki Boskiej od norbertanek w Krakowie” oraz Warsztatu „Matki Boskiej z Kamieńca Podolskiego” (**zał. 3, I-B, poz. 8, s. 31-38**). Z wymienionymi pracowniami związać można jednak zaledwie 12 powstałych w tym czasie kompozycji. Pozostała część zespołu (17 obrazów), reprezentuje grupę dzieł pojedynczych, których obecnie wciąż nie jesteśmy w stanie powiązać w żadne grupy warsztatowe. Należy jednak wyrazić nadzieję, że sytuację tę zmienić mogą w przyszłości nowe odkrycia, zwłaszcza konserwatorskie.

Przeprowadzone w toku badań wnikliwe analizy stylistyczno-porównawcze, powiązane z wynikami badań budowy technologicznej oraz fotografiami wykonanymi w podczerwieni, nie pozostawiają obecnie wątpliwości, iż Mistrz „Matki Boskiej z Kamieńca Podolskiego” wywodził się z krakowskiej pracowni malarskiej Mistrza Rodziny Marii. Z warsztatem tym (poza trzema Hodegetriami) związać dziś można ponad dwadzieścia utworów lub zespołów malarstwa tablicowego. Tym samym, mimo dostrzeżonej „specjalizacji”, stwierdzić należy, że wytwarzanie obrazów Matki Boskiej z Dzieciątkiem krakowskiego typu było zaledwie marginesem twórczości tej pracowni, podejmowanej być może tylko przez jednego z malarzy zatrudnionych w warsztacie (**zał. 3, I-B, poz. 8, s. 37-38**).

Moim istotnym wkładem w powstanie III tomu korpusu Hodegetrii Krakowskich było przygotowanie 18 (na łączną liczbę 29) monograficznych opracowań obrazów Hodegetrii, w tym wszystkich dzieł powstałych w warsztacie „Mistrza Matki Boskiej z Czulic” (**zał. 3, I-B, poz. 9-11**) oraz najtrudniejszych w całym zestawieniu 15 monografii obrazów zaliczanych do tzw. grupy dzieł pojedynczych (**zał. 3, I-B, poz. 12-26**). Niezwykle istotne miejsce w tym zespole zajmuje tablicowy obraz z Piekar Śląskich (obecnie w katedrze w Opolu), od którego przed wielu laty (dość niefortunnie) utworzono nazwę całej grupy wizerunków, do dziś jeszcze wciąż określanych mianem: „Matki Boskiej Piekarskiej” lub „Matki Boskiej typu Piekarskiego” (**zał. 3, I-B, poz. 15**). Nazwa ta, choć całkowicie już dziś anachroniczna i pozbawiona jakiegokolwiek głębszego uzasadnienia, wciąż obecna jeszcze w naukowym obiegu. W opracowaniu swym staram się wyraźnie podkreślić, iż powstanie obrazu w Piekarach (około 1490 roku) poprzedziło – jak dobrze dziś wiemy – wykonanie co najmniej pięćdziesięciu znanych obecnie, znacznie starszych wizerunków Hodegetrii. Wszystkie powstały w malarskim środowisku Krakowa i powielały dość wcześnie zaginiony wizerunek wzorczy, któremu przypisywano moc ochronną. Obraz ten bez wątpienia przechowywany być musiał w jednym z kościołów dawnej stolicy. To on właśnie – a nie znacznie późniejszy wizerunek z Piekar – zapoczątkował imponującą serię malarskich repetycji. Podniesione argumenty skłaniają zatem do ostatecznego przyjęcia nowego nazewnictwa: Hodegetria Krakowska lub Hodegetria krakowskiego typu.

Kwestie te podejmuję także w najnowszym artykule, które stanowi podsumowanie wieloletnich badań nad zagadnieniem Hodegetrii Krakowskich późnego średniowiecza i fenomenem powtarzalności ich ikonograficznego typu. Wprawdzie powielanie obrazów maryjnych, było w krajach średniowiecznej Europy praktyką dość częstą, jednak były to na ogół przedsięwzięcia krótkotrwałe, o lokalnym zasięgu, a serie powtórzeń nie przekroczyły kilku lub kilkunastu egzemplarzy. Na tle tym działania związane z zainicjowaniem serii krakowskiej, uznać należy jako nie posiadające w Europie precedensu. Nie sposób bowiem znaleźć akcji dorównującej krakowskiej, zarówno gdy idzie o liczbę powtórzeń, jak i czas jej trwania (**zał. 3, I-B, poz. 27, s. 335**).

Pierwsza połowa wieku XVI nie kończy wprawdzie, lecz zamyka istotny, średniowieczny etap powielania ikonograficznego typu Hodegetrii Krakowskiej, w której kluczową rolę odgrywały warsztaty malarskie funkcjonujące w dawnej stolicy kraju, zaś siłą sprawczą było

środowisko zarówno stołecznych jak i lokalnych fundatorów, wywodzące się na ogół z terenu diecezji krakowskiej. Mimo znacznego osłabienia dynamiki zjawiska, wytwarzanie wizerunków Matki Boskiej Krakowskiej kontynuowane będzie również w kolejnych stuleciach, przekroczy granice dawnej diecezji krakowskiej i stanie się udziałem lokalnych warsztatów działających na terenie całego kraju. Zagadnieniu temu poświęcone będą przygotowane już do druku (niemal wyłącznie przeze mnie) dwa kolejne tomy korpusu Hodegetrii Krakowskich: IV – obejmujący obrazy z lat: 1550-1750 i V – odnoszący się do ostatniego okresu twórczości, który zamyka się w przedziale czasowym: 1750-2018. W przygotowanym już tekście wydawnictwa, uwzględniono łącznie 73 znane z tego czasu wizerunki. Te dwa ostatnie tomy, zamknięte w jednym woluminie, kończące serię i cały projekt naukowy, ukazać powinny się w Krakowie w jesieni 2019 roku. Zgodnie bowiem z intencją inicjatora tego projektu badawczego – prof. Jerzego Gadomskiego, tylko zebranie kompletnego materiału artystycznego i doprowadzenie rozważań do czasów współczesnych, pozwoli bezsprzecznie wykazać, iż 600 lat wytwarzania Hodegetrii Krakowskich to zjawisko bez precedensu w sztuce Europy i fenomen, który w porównywalnej skali nauce nie jest znany.

Zaprezentowane tu wyniki wieloletnich i dalece interdyscyplinarnych badań nie byłyby możliwe bez udziału co najmniej dwóch pokoleń historyków sztuki i konserwatorów malarstwa, wspieranych przez reprezentantów nauk przyrodniczych i technicznych, przygotowujących analizy fizyko-chemiczne, niezbędne do właściwego rozpoznania budowy technologicznej każdego malarskiego dzieła. Należy wyrazić przekonanie, iż wyniki te staną z pewnością istotne dla historyków sztuki, zwłaszcza malarstwa choć nie tylko epoki średniowiecza. Zebranie w kilku książkach tak obszernego materiału artystycznego będzie również niezwykle wartościowe dla historyków kultu religijnego, zwłaszcza maryjnego. Korpus Hodegetrii Krakowskich jest już (i będzie z pewnością coraz bardziej) intensywnie wykorzystywany przez konserwatorów dzieł sztuki, którzy do tej pory z podobnego wydawnictwa skorzystać nie mogli.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych:

Edycja źródeł do historiografii artystycznej

Bardzo istotnym nurtem moich zainteresowań badawczych jest krytyczna edycja rękopiśmiennych i ikonograficznych źródeł do historiografii artystycznej zwłaszcza południowej Małopolski.

W roku 2001 (zatem jeszcze przed ukończeniem dysertacji doktorskiej), wraz moim bratem Tadeuszem (etnografem – absolwentem Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, od roku 2006 doktorem nauk humanistycznych) rozpocząłem realizację wieloletniego projektu naukowo-badawczego, zmierzającego do wydania drukiem rękopiśmiennych inwentarzy topograficznych opracowanych w latach 1887-1894 przez wybitnego krakowskiego uczonego i konserwatora Stanisława Tomkowicza. Te bezcenne rękopisy, przechowywane w Bibliotece XX. Czartoryskich w Krakowie, stanowiące najstarsze na ziemiach polskich inwentarze zabytków dawnych galicyjskich powiatów: jasielskiego, krośnieńskiego, sądeckiego i limanowskiego, jeszcze do niedawna historykom sztuki praktycznie nie były znane. Zamyśl edycji zakładał wyposażenie oryginalnych tekstów Autora obszernymi komentarzami od wydawców oraz pełnym aparatem naukowym (w tym każdorazowo czterema indeksami). Ważną częścią przygotowywanych wydawnictw było również zaopatrzenie ich w materiał ilustracyjny (fotografie i rysunki), starannie wyselekcjonowany według kryterium „z epoki Tomkowicza”. Edycję kolejnych tomów *Inwentarzy*, poprzedziły systematyczne i długotrwałe lustracje terenowe, których zadaniem była konfrontacja dawnych not terenowych ze stanem

obecnym oraz długotrwałe kwerendy ikonograficzne, aby kolejne tomy właściwie zilustrować. Patronat nad całą edycją objęło Muzeum Narodowe w Krakowie (prawny dysponent rękopisów Tomkowicza), zaś pomocy finansowej w tym względzie udzielił Generalny Konserwator Zabytków i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Projekt realizowany w latach 2001-2008 zakończył się wydaniem wszystkich (pozostających w rękopisie) *Inwentarzy Tomkowicza* (**zał. 3, II-B poz. 1, 3, 5**).

1. P. Łopatkiewicz, T. Łopatkiewicz, *Stanisława Tomkowicza Inwentarz zabytków powiatu jasielskiego. Z rękopisów Autora wydali i własnymi komentarzami opatrzyli Piotr i Tadeusz Łopatkiewiczowie*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2001, ss. 238, ISBN 83-87312-72-X [rec. prof. dr hab. Jerzy Gadomski; dr Marian Kornecki]
2. P. Łopatkiewicz, T. Łopatkiewicz, *Stanisława Tomkowicza Inwentarz zabytków powiatu krośnieńskiego. Z rękopisów Autora wydali i własnymi komentarzami opatrzyli Piotr i Tadeusz Łopatkiewiczowie*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2005, ss. 421, ISBN 83-87312-92-4 [rec. prof. dr hab. Jerzy Gadomski] (**zał. 3, II-B, poz. 1**).
3. P. Łopatkiewicz, T. Łopatkiewicz, *Stanisława Tomkowicza Inwentarz zabytków powiatu sądeckiego. Z rękopisów Autora wydali i własnymi komentarzami opatrzyli Piotr i Tadeusz Łopatkiewiczowie*, t. 1-2, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2007, ss. 804, ISBN 978-83-89424-71-6 [rec. prof. dr hab. Jerzy Gadomski, dr hab. Piotr Krasny] (**zał. 3, II-B, poz. 3**).
4. P. Łopatkiewicz, T. Łopatkiewicz, *Stanisława Tomkowicza Inwentarz zabytków powiatu limanowskiego. Z rękopisów Autora wydali i własnymi komentarzami opatrzyli Piotr i Tadeusz Łopatkiewiczowie*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2008, ss. 358, ISBN 978-83-7581-020-2 [rec. prof. dr hab. Jerzy Gadomski, dr hab. Piotr Krasny] (**zał. 3, II-B, poz. 5**).

Mając na uwadze, iż powiat jasielski do dziś nie posiada osobnego zeszytu *Katalogu Zabytków Sztuki*, natomiast powiaty sądecki i limanowski dysponują jedynie skromnymi i dalece już zdezaktualizowanymi zeszytami *Katalogu*, wydanymi na początku lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku, opublikowane drukiem *Inwentarze Tomkowicza* stały się dla tych terenów podstawowymi wydawnictwami traktującymi o najważniejszych zabytkach regionu. Ich wartość wzmacnia fakt, iż stan zasobu z końca wieku XIX każdorazowo skonfrontowano tam z sytuacją aktualną.

Przygotowane obszernie komentarze od wydawców (w części artystycznej wyłącznie przez mnie), odnoszące się do dość lakonicznych na ogół not Tomkowicza, dających jednak bezcenny wgląd w stan posiadania z końca wieku XIX, przynoszą setki bezcennych ustaleń naukowych. Pozwalają niejednokrotnie odtworzyć kształt zabytków dziś już nieistniejących, weryfikują lub wskazują rzeczywistą proveniencję dzieł plastyki przenośnej pozyskanych do zbiorów muzealnych, niejednokrotnie także umożliwiają należyłą rekonstrukcję programów ikonograficznych zdekompletowanych dziś retabulów ołtarzowych, czy malowideł ściennych.

Dnia 13 listopada 2008, podczas dorocznej Ogólnopolskiej Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki w Toruniu: *za naukowe i edytorskie opracowanie cennych dla kolejnych pokoleń badaczy rękopiśmiennych inwentarzy zabytków sporządzonych przez Stanisława Tomkowicza*, pięciotomowa edycja została nagrodzona *Nagrodą im. Prof. dra Jerzego Z. Łozińskiego*, przyznaną Piotrowi Łopatkiewiczowi i Tadeuszowi Łopatkiewiczowi: *za prace z historii sztuki polskiej z uwzględnieniem prac o charakterze dokumentacyjnym i katalogowym*.

W bezpośrednim związku z edycją *Inwentarzy Tomkowicza*, pozostaje kilka moich publikacji:

1. P. Łopatkiewicz, *O znaczeniu rękopiśmiennych inwentarzy Stanisława Tomkowicza dla badań nad gotyckim malarstwem tablicowym Małopolski* [w:] *Artifex Doctus. Studia ofiarowane profesorowi Jerzemu Gadomskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, t. 2, Kraków 2007, s. 201-213 (**zał. 3, II-B, poz. 17**).
2. P. Łopatkiewicz, *Późnogotycki obraz z Siedlec w Sądeckiem – zaginione dzieło Mistrza Tryptyku z Wójtowej*, [w:] „*Żeby wiedzieć*”. *Studia dedykowane Helenie Małkiewiczównie*, Kraków 2008, s. 189-197 (**zał. 3, II-B, poz. 21**).

3. P. Łopatkiewicz, *Podróże naukowe Stanisława Tomkowicza w latach 1887-1895 jako początek nowoczesnej inwentaryzacji zabytków* [w:] *Sztuka i podróżowanie. Studia teoretyczne i historyczno-artystyczne* pod red. Piotra Krasnego i Dominika Ziarkowskiego, [Instytut Historii sztuki UJ, Instytut Turystyki i Rekreacji AWF Kraków], wyd. „Proksenia” Kraków 2009, s. 179-189 (**zał. 3, II-B, poz. 23**).
4. P. Łopatkiewicz, *Kolegiata sądecka w zainteresowaniach badawczych i konserwatorskich Stanisława Tomkowicza*, „Almanach Sądecki”, R. XVIII, nr 1/2, (66/67), Nowy Sącz 2009, s. 47-60 (**zał. 3, II-B, poz. 27**).
5. P. Łopatkiewicz, *Straty w zasobie zabytkowym dawnego powiatu jasielskiego od schyłku wieku XIX do II wojny światowej (architektura sakralna – plastyka przenośna)*, „Wędrowiec Małopolski”, Czasopismo Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, nr 21, Rzeszów 2010, s. 50-58 (**zał. 3, II-B, poz. 28**).

W trakcie kwerend ikonograficznych prowadzonych na potrzeby *Inwentarza sądeckiego*, w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego udało nam się ujawnić kolekcję bezcennych szkicowników uczniów krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych z naukowo-artystycznych wycieczek z prof. Władysławem Łuszczkiewiczem.

Zespół obejmujący 8 tek rysunkowych (w tym: trzy Stanisława Wyspiańskiego, dwie Stefana Matejki i po jednej Józefa Mehoffera, Karola Maszkowskiego i Karola Polityńskiego), zakupiony dość wcześnie od uczniów przez Stanisława Tomkowicza, w roku 1930 został zdeponowany w ówczesnym Muzeum Sztuki UJ. Do wąskiego obiegu naukowego, jeszcze przed II wojną światową, trafiły jedynie dwie teki rysunkowe Wyspiańskiego, jednak i te po wojnie uchodziły za zaginione. O istnieniu pozostałych szkicowników nie wiedział nikt. Odkrycie referowane przez nas w listopadzie 2003 roku na posiedzeniu Komisji Historii Sztuki PAU w Krakowie (**zał. 3, II-B poz. 14**), odbiło się szerokim echem w środowisku naukowym. Po kilkunastu latach naszych starań i przygotowań, w roku 2016 Muzeum Narodowe w Krakowie, w porozumieniu z Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, zdecydowało się rozpocząć edycję zaproponowanej przez nas serii wydawniczej: *Szkieownicy uczniów krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych z naukowo-artystycznych wycieczek Władysława Łuszczkiewicza z lat 1888-1891*. Dwa pierwsze tomy wydawnictwa, obejmujące szkicownik Stanisława Wyspiańskiego z wycieczki w Opoczyńskie w roku 1888 oraz szkicownik tegoż artysty z jego wycieczki w sądeckie, gorlickie i grybowskie z roku 1889, ukazały się w Muzeum Narodowym w Krakowie początkiem roku 2018 i stały się publikacją towarzyszącą monumentalnej wystawie zorganizowanej w 110-lecie śmierci artysty (**zał. 3, II-B poz. 8 i 9**).

1. P. Łopatkiewicz, T. Łopatkiewicz, *Szkieownicy z wycieczek Władysława Łuszczkiewicza z uczniami krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Fakty znane i nieznanne*, „Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności, t. 67, Kraków 2005”, s. 106-109 (**zał. 3, II-B, poz. 14**).
2. P. Łopatkiewicz, T. Łopatkiewicz, *Szkieownik Stanisława Wyspiańskiego z naukowo-artystycznej wycieczki w Opoczyńskie z 1888 roku*, {*Szkieownicy uczniów krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych z naukowo-artystycznych wycieczek Władysława Łuszczkiewicza (1888-1891)*}, t. 1, z. 1, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2018, ss. 120, indeksy, ISBN 978-83-7581-257-2 [rec. prof. dr hab. Piotr Krasny] (**zał. 3, II-B, poz. 8**).
3. P. Łopatkiewicz, T. Łopatkiewicz, *Szkieownik Stanisława Wyspiańskiego z naukowo-artystycznej wycieczki Sądeckie, Gorlickie i Grybowskie z 1889 roku*, {*Szkieownicy uczniów krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych z naukowo-artystycznych wycieczek Władysława Łuszczkiewicza (1888-1891)*}, t. 2, z. 1, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2018, ss. 308, indeksy, ISBN 978-83-7581-258-9 [rec. prof. dr hab. Piotr Krasny] (**zał. 3, II-B, poz. 9**).

Podobnie jak w przypadku wydanych wcześniej *Inwentarzy* obszerne komentarze części katalogowej *Szkieowników* (tu opracowane w całości przez mnie) odnoszące się bezpośrednio do kilkuset nieznanych wcześniej rysunków Wyspiańskiego, przynoszą dziesiątki bardzo istotnych ustaleń naukowych. Pozwalają odtworzyć kształt zabytków dziś już nieistniejących, weryfikują lub wskazują rzeczywistą proveniencję dzieł plastyki przenośnej pozyskanych do

zbiorów muzealnych, niejednokrotnie także umożliwiając precyzyjną rekonstrukcję programów ikonograficznych zdekompletowanych dziś retabulów ołtarzowych. W chwili obecnej do druku przygotowany jest kolejny (najobszerniejszy) tom serii, obejmujący rysunki wykonane przez Wyspiańskiego podczas drugiej części jego wycieczki z roku 1889 w sądeckie, grybowskie i tarnowskie.

Opracowania dotyczące drewnianej architektury sakralnej

Od lat istotne miejsce w moich zainteresowaniach badawczych stanowi drewniana architektura sakralna. Problematyka ta stała mi się bliska już podczas studiów, a istotnym impulsem była zapoczątkowana wówczas współpraca z Marianem Korneckim, którą kontynuowałem przez lata, aż do śmierci dra Korneckiego w roku 2001.

1. P. Łopatkiewicz, *Wooden Churches on the UNESCO World Heritage Cultural List as a Chance of Development of Tourism in the South Poland* [in:] *International Dialogue: Global, European, National and Multicultural Dimensions of Tourism*, eds. by K. Obodyński, W. J. Cynarski, Rzeszów 2005, s. 65-71 (**zał. 3, II-B, poz. 15**).
2. P. Łopatkiewicz, *Systemy malarskie kościołów drewnianych w Małopolsce południowo-wschodniej w późnym średniowieczu*, [w:] *Późne średniowiecze w Karpatach polskich*, Krosno 2007, s. 353-382 (**zał. 3, II-B, poz. 18**).
3. P. Łopatkiewicz, *Szlak architektury drewnianej w Beskidzie Niskim*, [w:] *Turystyka w obszarach Natura 2000*, pod red. Z. Wnuka i M. Ziaji, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2007, s. 329-334 (**zał. 3, II-B, poz. 19**).
4. P. Łopatkiewicz, *Architektura drewniana turystyczną atrakcją obszarów górskich*, [w:] *Turystyka w rozwoju obszarów górskich w polsko-ukraińskiej strefie Karpat*, pod red. W. Półtoraka i Ł. Szmyda, „Prace Naukowo-Dydaktyczne Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie”, z. 29, Krosno 2008, s. 107-114 (**zał. 3, II-B, poz. 20**).
5. P. Łopatkiewicz, *Drewniany kościół Św. Doroty w Trzcinicy jako przykład możnowładczej fundacji okresu nowożytnego*, [w:] *Archeologia okresu nowożytnego w Karpatach polskich*, Krosno 2008, s. 53-85 (**zał. 3, II-B, poz. 22**).
6. P. Łopatkiewicz, *Drewniany kościół Św. Doroty w Trzcinicy. Z dziejów fundacji, konserwacji i prac badawczych*, Trzcinica 2013, ss. 58, ISBN 978-83-937475-0-4 (**zał. 3, II-B, poz. 6**).
7. P. Łopatkiewicz, *Drewniany kościół w Haczowie – Pomnik Światowego Dziedzictwa Kultury*, wyd. Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2015, ss. 148, indeksy, ISBN 978-83-935675-0-8 [rec. dr hab. Marek Walczak] (**zał. 3, II-B, poz. 7**).
8. P. Łopatkiewicz, *Problematyka fundatorska drewnianego kościoła w Haczowie w kontekście nowych ustaleń chronologicznych*, [w:] *Materiały V Kongresu Mediewistów Polskich*, t. IV, *Badania interdyscyplinarne*, pod red. Andrzeja Buki, Karola Kollingera i Sylwii Jędrzejewskiej, Rzeszów 2018, s. 351-369, ISBN 978-83-7996-530-4 (**zał. 3, II-B, poz. 42**).

Ważnym efektem zainteresowań i badań prowadzonych w zakresie drewnianej architektury sakralnej stało się odkrycie przez mnie w roku 1993 kompletnie zachowanej renesansowej dekoracji malarskiej drewnianego kościoła w Trzcinicy, przeprowadzenie badań architektonicznych tego kościoła oraz bezdyskusyjne związanie tej świątyni z fundacją kanclerza Jana z Ocieszyna Ocieskiego h. Jastrzębiec (**zał. 3, II-B poz. 6, 23**). Przez ponad dwa dziesięciolecia w kręgu moich zainteresowań badawczych pozostawał średniowieczny kościół drewniany w Haczowie i jego unikatowa dekoracja malarska z 1494 roku. Owocem tych badań stała się między innymi pierwsza kompleksowa monografia tej (fundamentalnej dla badań nad średniowieczną architekturą sakralną) świątyni, wydana przeze mnie w Instytucie Historii sztuki UJ w roku 2015. Jednym z kluczowych efektów naukowych tej publikacji stało się ostateczne – jak sądzę – wyjaśnienie aspektów fundatorskich związanych zarówno z bryłą architektoniczną kościoła, jak i unikatowymi malowidłami w jego wnętrzu (**zał. 3, II-B poz. 7, 18, 42**).

Kościół w Haczowie stał się również dla mnie okazją do nawiązania współpracy naukowej z prof. dr hab. Markiem Krąpcem – cenionym w kraju dendrochronologiem. Ważnym elementem moich dokonań naukowych w tym zakresie są przeprowadzone przez mnie badania architektoniczne, zakończone opracowaniem kolejnych studiów naukowo-historycznych kościołów drewnianych: w Trzcinicy, Humniskach, Domaradzu, Iwoniczu, Rogach, Tęgoborzu-Juście, Wilczyskach, Króliku Polskim (**zał. 3, III-M poz. 2, 6, 12, 14, 15, 19**). W toku tych badań udało mi się ujawnić relikty unikatowej roślinnej dekoracji malarskiej z końca XV wieku na ścianie północnej prezbiterium w kościele w Iwoniczu oraz – jedynej w swoim rodzaju – dekoracji ornamentalnej z lat 60-tych XV wieku, zachowanej na belkach stropowych kościoła w Humniskach, przeznaczonych pierwotnie do ekspozycji w wnętrzu świątyni (**zał. 3, II-B poz. 4, s. 160-161, il. 88-90; s. 166, il. 86-87**).

Studia nad sztuką Krosna i regionu krośnieńskiego

Mieszkając i prowadząc działalność naukową z dala od większych ośrodków akademickich, od zakończenia studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim, dużą wagę przywiązywałem do inicjowania i podejmowania badań podstawowych nad średniowieczną i nowożytną sztuką Krosna i regionu krośnieńskiego, pozostającą od wieku XIV bardzo wyraźnie w orbicie artystycznej ekspansji Krakowa (**zał. 3, II-B poz. 34**). Kiedy rozpocząłem pracę zawodową w tym mieście w roku 1990 zauważyłem, że badania nad dziedzictwem artystycznym Krosna zatrzymały się na przełomie lat 60-tych i 70-tych XX wieku, a podstawowe ustalenia i supozycje w tym zakresie zawdzięczamy głównie (zmarłemu w roku 1976) wybitnemu historykowi sztuki – krośnianinowi mieszkającemu wówczas w Krakowie – dr. Juliuszowi Rossowi. Już pierwsze miesiące pracy w Biurze Badań i Dokumentacji Zabytków w Krośnie przekonały mnie, że historię sztuki Krosna (zwłaszcza gdy idzie o późne średniowiecze) trzeba będzie napisać od nowa. Kolejne lata pracy zawodowej i systematyczne penetracje terenowe zaowocowały dziesiątkami odkryć w zakresie średniowiecznej rzeźby drewnianej i malarstwa tablicowego. Dużą wagę przywiązywałem wtedy do przeprowadzenia badań i rozwarstwień architektonicznych w obrębie dwóch średniowiecznych kościołów miasta: parafialnego Św. Trójcy, w którego korpusie nawowym ujawniłem w roku 1993 relikty układu dwunawowego, filaro-osioowego, pozostającego w orbicie fundacji Kazimierza Wielkiego⁷. W przypadku kościoła franciszkanów, na skutek badań architektonicznych przeprowadzonych w latach 1992-1993, datowanie najstarszych kamiennych fragmentów prezbiterium udało mi się przesunąć do przełomu XIII i XIV wieku⁸. W toku badań kościoła franciszkanów udało się ujawnić ponadto cenne relikty malowideł ściennych świątyni zakonnej – bezdyskusyjnie najstarsze w regionie, pochodzące z przełomu XIV i XV wieku⁹.

⁷ P. Łopatkiewicz, *Krośnieńska fara w wiekach średnich. Przemiany architektoniczne i uchwytne elementy wyposażenia kościoła do połowy XVI wieku*, „Biblioteka Krośnieńska”, seria zabytki, z. 3, Krosno 1994; P. Łopatkiewicz, *Najstarsze relikty architektoniczne kościoła parafialnego w Krośnie na tle architektury kościołów Kazimierzowskich*, [w:] *Kościół Farny w Krośnie – pomnik kultury artystycznej miasta. Materiały z sesji naukowej, Krosno listopad 1996*, pod red. P. Łopatkiewicza, Krosno 1997, s. 41-66; P. Łopatkiewicz, *O możliwościach datowania wczesnorenansowych malowideł zakrystii kościoła parafialnego w Krośnie*, [w:] tamże, s. 125-127.

⁸ P. Łopatkiewicz, *Średniowieczny kościół franciszkański w Krośnie w świetle analizy architektonicznej i źródłowej*, „Biblioteka Krośnieńska”, seria zabytki, z. 1, Krosno 1993; P. Łopatkiewicz, *Prezbiterium kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie w świetle badań najnowszych*, [w:] *Kościół i klasztor franciszkański w Krośnie – przeszłość oraz dziedzictwo kulturalne. Materiały z sesji naukowej, Krosno listopad 1997*, Krosno 1998, s. 43-61.

⁹ P. Łopatkiewicz, *Fundacje artystyczne Kamienieckich dla kościoła franciszkańskiego w Krośnie. Uwagi na marginesie odkrycia średniowiecznych malowideł ściennych*, „Biblioteka Krośnieńska”, seria zabytki, z. 7, Krosno 1995; P. Łopatkiewicz, *Kim był twórca późnogotyckiego epitafrum Jana Kamienieckiego w kościele franciszkańskim w Krośnie*, [w:] *Kościół i klasztor franciszkański w Krośnie...*, s. 109-123.

Dużym wydarzeniem było przygotowanie przeze mnie, w roku 1996, w Muzeum Rzemiosła w Krośnie wystawy: *Zabytki plastyki gotyckiej województwa krośnieńskiego*¹⁰, którą wyróżniono II nagrodę w konkursie *Muzealne wydarzenie roku*. Nie mniej ważne okazało się zorganizowanie przeze mnie dwóch ogólnopolskich konferencji naukowych poświęconych kościołowi farnemu (1996) i kościołowi i klasztorowi franciszkanów (1997) i wzięcie na siebie obowiązków redakcji materiałów pokonferencyjnych. Kolejne tematyczne konferencje naukowe w Krośnie (ogólnopolską i międzynarodową) zorganizowałem ponownie w roku 2012 i 2018 (zał. 3, II-B, poz. 31, 32, 33, zał. 3, II-B, poz. 43, 44, II-C, poz. 1, 6).

Wyniki badań nad średniowieczną sztuką Krosna i jego okolic opublikowałem w znacznej mierze już przed rokiem 2004¹¹. Bez badań tych nie byłoby możliwe przygotowanie w latach 2001-2003 dysertacji doktorskiej poświęconej malarstwu w Krośnie w pierwszej połowie XVI wieku, opublikowanej ostatecznie w roku 2007.

P. Łopatkiewicz, *Malarstwo w Krośnie w pierwszej połowie XVI wieku*, Muzeum Rzemiosła w Krośnie, Krosno 2007, ss. 268, indeksy, mapa, ISBN 978-83-89921-12-3 [rec. prof. dr hab. Jerzy Gadomski, prof. dr hab. Ewa Śnieżyńska-Stolotowa, prof. dr hab. Jerzy Harasimowicz] (zał. 3, II-B, poz. 4).

Jak napisał prof. Jerzy Gadomski w końcowej części recenzji wydawniczej tej pracy: *W ten sposób powstał prawidłowo zbudowany, kompletny obraz krośnieńskiego środowiska malarstwa i jego zachowanej twórczości, stanowiący istotny wkład do dziejów malarstwa polskiego na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych, przy czym praca ta, wzbogacając wiedzę o sztuce XVI wieku w Polsce południowej, awansowała Krosno do rangi ważniejszych ośrodków malarstwa w tej części kraju.*

Problematyka sztuki średniowiecznej w Krośnie i regionie była także przedmiotem kilku moich publikacji wydanych po roku 2004:

1. P. Łopatkiewicz, *Nieistniejący późnogotycki krucyfiks z kościoła parafialnego w Jasle na tle dzieł pokrewnych*, [w:] *Z dziejów powstania, odbudowy i konserwacji kościoła farnego w Jasle*, pod red. A. Laskowskiego, Jasło 2004, s. 93-107 (zał. 3, II-B, poz. 13).
2. P. Łopatkiewicz, *Drewniany krucyfiks z Krościenka Wyżnego koło Krosna – prowincjonalny przykład kamiennej rzeźby Wita Stwosza*, [w:] *Wokół Wita Stwosza. Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej w Muzeum Narodowym w Krakowie, 19-22 maja 2005*, {Studia i Materiały Muzeum Narodowego w Krakowie}, Kraków 2006, s. 200-207 (zał. 3, II-B, poz. 16).
3. P. Łopatkiewicz, *Przedmowa*, [w:] *Kościół parafialny Świętej Trójcy w Krośnie w panoramie dziejów miasta*. Materiały z konferencji naukowej pod red. Piotra Łopatkiewicza, zorganizowanej w 500 rocznicę konsekracji kościoła, przeprowadzonej przez Macieja Drzewickiego w 1512 roku, Krosno, 21 września 2012, „Prace Naukowo-Dydaktyczne PWSZ w Krośnie”, t. 58, Krosno 2012, s. 9-11 (zał. 3, II-B, poz. 31).
4. P. Łopatkiewicz, *O konsekracji kościoła parafialnego w Krośnie w 1512 roku*, [w:] *Kościół parafialny Świętej Trójcy w Krośnie w panoramie dziejów miasta*, s. 13-24 (zał. 3, II-B, poz. 32).
5. P. Łopatkiewicz, *Zespół wyposażenia kościoła parafialnego w Krośnie w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie*, [w:] *Kościół parafialny Świętej Trójcy w Krośnie w panoramie dziejów miasta...*, s. 195-241 (zał. 3, II-B, poz. 33).
6. P. Łopatkiewicz, *W orbicie artystycznej ekspansji Krakowa. Studium o przeszłości artystycznej Krosna*, [w:] *Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa imienia Stanisława Pigionia w Krośnie 1999-2014. Publikacja wydana z okazji piętnastolecia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej imienia Stanisława Pigionia w Krośnie*, Krosno 2014, s. 152-167, ISBN 978-83-64457-06-7 (zał. 3, II-B, poz. 34).

¹⁰ T. Chrzanowski, *Krośnieńska wystawa plastyki gotyckiej*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 1998, nr 3-4, s. 495-499.

¹¹ P. Łopatkiewicz, *Zabytki plastyki gotyckiej województwa krośnieńskiego. Rzeźba drewniana. Malarstwo tablicowe*, Muzeum Rzemiosła w Krośnie, Krosno 1996; tenże, *Relikty późnogotyckiego ołtarza tablicowego z kościoła parafialnego w Klimkówce, nieopodal Krosna* [w:] *Patientia et tempus. Księga jubileuszowa dedykowana doktorowi Marianowi Korneckiemu*, Kraków 1999, s. 127-140; tenże, *Dwa nieznane zabytki rzeźby drewnianej w kontekście formowania się sieci parafialnej w południowo-wschodniej Małopolsce za ostatnich Piastów*, [w:] *Dzieje Podkarpacia*, t. 5, *Początki chrześcijaństwa w Małopolsce*, Krosno 2001, s. 449-465.

7. P. Łopatkiewicz, *Tablicowy obraz Koronacji Marii w kościele w Jasienicy Rosielnej a początki malarstwa w Krośnie u schyłku XV stulecia* [w:] *Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu*, t. 7, pod red. F. Leśniaka, Krosno 2016, s. 9-31, ISBN 978-83-910572-4-7 (zał. 3, II-B, poz. 37).
8. P. Łopatkiewicz, *Obraz Koronacji Marii w kościele w Jasienicy Rosielnej – nieznane dzieło warsztatu Mistrza Tryptyku w Połomi*, [w:] „*Imagines pictae*”. *Studia nad gotyckim malarstwem w Polsce*, „Societas Vistulana”, Kraków 2016, s. 87-100, ISBN 978-83-65548-08-5 (zał. 3, II-B, poz. 40).

W ostatnich latach w kilku opracowaniach podjąłem również próbę zaprezentowania nowego spojrzenia na artystyczne dziedzictwo miasta doby nowożytnej (zał. 3, II-B, poz. 30, 38, 39, 41, 43, 44).

1. P. Łopatkiewicz, *Kaplica Oświęcimów – mauzoleum rodziny, czy pomnik gloryfikacji rodu fundatora?*, [w:] *Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu*, t. 6, pod red. F. Leśniaka, Krosno 2012, s. 35-58 (zał. 3, II-B, poz. 30).
2. P. Łopatkiewicz, *Jacek Łopacki z Krosna w elicie społecznej i intelektualnej Krakowa drugiej połowy XVII wieku*, [w:] *Literackie Krosno*, Krosno 2016, 37-65, [rec. prof. dr hab. Albert Gorzkowski – Uniwersytet Jagielloński], ISBN 978-83-64457-14-2 (zał. 3, II-B, poz. 36).
3. P. Łopatkiewicz, *Działalność artystów włoskich w Krośnie w XVII stuleciu*, [w:] *Artyści włoscy na ziemiach południowo-wschodniej Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych*. Praca zbiorowa pod red. Piotra Łopatkiewicza, Rzeszów-Łańcut 2016, s. 255-274 [rec. prof. dr hab. Piotr Krasny] ISBN 978-83-943684-8-7 (zał. 3, II-B, poz. 39).
4. P. Łopatkiewicz, *O Łopackich z Krosna w XVII i XVIII wieku. Niezwykła kariera rodziny mieszczańskiej w świetle źródeł pisanych i zachowanych dzieł artystycznych* [w:] *Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu*, t. 7, pod red. F. Leśniaka, Krosno 2016, s. 55-87, ISBN 978-83-910572-4-7 (zał. 3, II-B, poz. 38).
5. P. Łopatkiewicz, *Z dziejów architektonicznego założenia jezuickiego w Krośnie*, [w:] *Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu*, t. 8, pod red. F. Leśniaka i T. Łopatkiewicza, Krosno 2018, s. 129-159, ISBN 978-83-910572-5-4 [rec. prof. dr hab. Zdzisław Noga] (zał. 3, II-B, poz. 41).
6. P. Łopatkiewicz, *Robert Wojciech Portius – szkocki imigrant, krośnieński mieszczanin oraz niezwykle kupiec i fundator*, [w:] *Robert Wojciech Portius – krośnieński mieszczanin, kupiec i fundator. Studia z dziejów diaspory szkockiej na ziemiach Rzeczypospolitej oraz relacji polsko-węgierskich w dobie nowożytnej*. Praca zbiorowa pod red. Piotra Łopatkiewicza, Grzegorza Przebindy i Władysława Witalisa, «Biblioteka Pigioniana», t. 2, Krosno 2019, s. 43-54, ISBN 978-83-64457-47-0 [rec. prof. dr hab. Franciszek Leśniak] (zał. 3, II-B, poz. 43).
7. P. Łopatkiewicz, *Czy nastawa ołtarza Bożego Ciała i obraz Adoracji Najświętszego Sakramentu to najwcześniejsze fundacje Portiusa dla kościoła parafialnego w Krośnie?* [w:] *Robert Wojciech Portius – krośnieński mieszczanin, kupiec i fundator...*, s. 111-128. (zał. 3, II-B, poz. 44).

W latach 2004-2018 uczestniczyłem czynnie w ponad dwudziestu konferencjach naukowych (zarówno ogólnopolskich i międzynarodowych). Niemal wszystkie wygłoszone przeze mnie wystąpienia zostały opublikowane (zał. 3, II-I, poz. 1-21).

Działalność popularyzatorska

Istotne miejsce w mojej działalności naukowej zajmuje działalność popularyzatorska. Jako aktywny członek Stowarzyszenia Historyków Sztuki oraz Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej, od roku 2004 wygłosiłem ponad dwadzieścia wykładów i prezentacji, poświęconych między innymi najważniejszym zabytkom Krosna i Polski południowo-wschodniej, jak również najnowszym odkryciom konserwatorskim. Wystąpienia te miały miejsce głównie na forum obu wymienionych Stowarzyszeń w Rzeszowie i Krośnie, ale również Sekcji Kościoły Drewniane SHS w Krakowie, Muzeum Diecezjalnego w Rzeszowie, Muzeum Rzemiosła w Krośnie, czy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie. Do działań popularyzatorskich zaliczyć mogę również udział w promocjach książek, których byłem autorem lub współautorem, odbywających się m.in. w: Krakowie, Rzeszowie, Krośnie, Nowym Sączu, Gorlicach.

Ważnym elementem mojego dorobku w dziedzinie popularyzacji osiągnięć naukowych jest organizacja konferencji tematycznych (**zał. 3, III-C, poz. 1-6**) oraz organizacja bądź współpraca przy przygotowywaniu wystaw historyczno-artystycznych.

Pośród ważniejszych moich dokonań w tym zakresie wymienić należy udział w przygotowaniu wystaw: *Amor Polonus czyli miłość Polaków* (2010) zrealizowanej w Muzeum Pałacu w Wilanowie (**zał. 3, II-C, poz. 8**); przygotowanie wystawy: *Ocalone Dziedzictwo* (2012), dedykowanej pamięci Prof. Feliksa Kopery – wieloletniego Dyrektora Muzeum Narodowego w Krakowie; współpraca przy przygotowaniu wystawy: *Dziedzictwo kulturowe Świętej Kingi* (2013), zrealizowanej ze zbiorów Klasztoru Sióstr Klarysek w Starym Sączu w Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu (**zał. 3, II-C, poz. 9**); opracowanie tekstów do panelowej wystawy: *Robert Porteous de Lanxeth – Scottish Merchant, Benefactor and Resident of Krosno*, która 3 kwietnia 2019 roku otwarta zostanie w Centre for History – University of the Highlands and Islands w Inverness w Szkocji.

Współpraca z instytucjami i organizacjami naukowymi

Ważne miejsce w mojej działalności zajmuje współpraca z instytucjami, organizacjami i towarzystwami naukowymi. Od lat systematycznie współpracuję z Instytutem Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. W roku 2006 zostałem powołany do zespołu autorskiego, który zajął się przygotowaniem monumentalnej (liczącej blisko 1700 stron) publikacji o charakterze katalogu zabytków, zatytułowanej: *Zabytki sztuki w Polsce. Małopolska*, wydanej ostatecznie w roku 2016 przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, Instytut Herdera do Badań Historycznych nad Europą Środkowo-Wschodnią w Marburgu, Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego (**zał. 3, II-C, poz. 1-7**). W latach 2012-2013 w Instytucie Historii Sztuki UJ, w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki – moduł 1.1, finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, realizowałem projekt którego celem miało być kompleksowe opracowanie zbiorów sztuki średniowiecznej Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie. Jako jeden z głównych wykonawców odpowiadałem w tym przedsięwzięciu za opracowanie całego zespołu malarstwa tablicowego. Mimo znacznego zaawansowania prac, w roku 2013, ze względu na nieoczekiwane wycofanie się Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie, projektu tego nie udało się ukończyć. W roku 2015 w Instytucie Historii Sztuki UJ wydałem monografię drewnianego kościoła w Haczowie, którą zadedykowałem pośmiertnie prof. Jerzemu Gadomskiemu – odkrywcy haczowskich malowideł (**zał. 3, II-B, poz. 7**).

Jedną z najważniejszych instytucji, z którą intensywnie współpracuję od 2001 roku, jest Muzeum Narodowe w Krakowie, gdzie w latach 2001-2008 (wraz z bratem Tadeuszem) realizowałem znaczący projekt naukowo-badawczy, polegający na krytycznej edycji rękopiśmiennych *Inwentarzy* zabytków Stanisława Tomkowicza (**zał. 3, II-B, poz. 1, 3, 5**), zaś od 2016 roku kolejny duży projekt, zmierzający do krytycznego wydania rysunkowej spuścizny uczniów krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych z naukowo-artystycznych wycieczek Władysława Łuszczkiewicza z lat 1888-1891 (**zał. 3, II-B, poz. 7**).

Od ponad dwudziestu lat współpracuję z Muzeum Rzemiosła w Krośnie. W placówce tej organizowałem dwie wystawy tematyczne oraz trzy konferencje naukowe. W roku 2015 wszedłem w skład Rady Muzealnej i zostałem jednogłośnie wybrany na Przewodniczącego Rady Muzealnej.

Już podczas studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim nawiązałem bliską współpracę z Wydziałem Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Na Wydziale tym byłem inicjatorem i pomysłodawcą tematów co najmniej kilkunastu prac magisterskich, realizowanych na ogół na podstawie ujawnionych wcześniej przez mnie dzieł średniowiecznego malarstwa tablicowego jak i rzeźby drewnianej

polichromowanej. W procesie realizacji kolejnych takich prac dyplomowych pełniłem na ogół funkcję głównego konsultanta naukowego. W roku akademickim 2013/14 na WKiRDS w Krakowie prowadziłem cykl wykładów na studiach doktoranckich (**zał. 3, III-I poz. 7**). W ostatnich latach moja współpraca z Wydziałem związana była przede wszystkim z realizacją interdyscyplinarnego projektu naukowego: *Fenomen powtarzalności typu ikonograficznego w malarstwie na przykładzie Hodegetrii małopolskiej z lat 1400-1600*, którego inicjatorem był mój najważniejszy uniwersytecki mistrz – prof. dr hab. Jerzy Gądomski.

Od 1991 roku jestem jednym z najbardziej aktywnych członków Stowarzyszenia Historyków Sztuki – Oddziału w Rzeszowie. Od roku 1998 wszedłem do władz Zarządu Oddziału, pełniąc kilkakrotnie funkcję I Vice Prezesa (po raz ostatni na funkcję tę wybrany zostałem jesienią 2018 roku).

Działalność dydaktyczna

Jedną z istotnych pozycji w moim dorobku zawodowym zajmuje działalność dydaktyczna, którą – od roku 2003 w pierwszej kolejności jako asystent, następnie wykładowca i starszy wykładowca – realizuję w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Stanisława Pigoń w Krośnie, gdzie prowadzę wykłady, warsztaty, ćwiczenia, ćwiczenia terenowe z historii sztuki, wykłady i warsztaty z konserwacji obiektów zabytkowych oraz seminaria licencjackie. W PWSZ w Krośnie byłem promotorem 80 prac licencjackich i recenzentem co najmniej 60 (**zał. 3, III-I, poz. 1-4**). W latach 2005-2017 jako adiunkt, podobne zajęcia prowadziłem również na Uniwersytecie Rzeszowskim (**zał. 3, III-I, poz. 5-6**), będąc tam również promotorem 11 prac magisterskich i ponad 50 licencjackich oraz recenzentem co najmniej czterdziestu. Coraz większa uciążliwość dojazdów z Krośna do Rzeszowa, przede wszystkim zaś zaangażowanie się w realizację dwóch dużych projektów naukowych w Krakowie, spowodowały, że w roku 2017 z pracy na Uniwersytecie Rzeszowskim zmuszony byłem zrezygnować.

Piotr Łopatkiewicz